

Պուռ ճիւղէ իլէ պերապեր այտա պիր ի-
քի տէֆա հիւսնի հալ վէ խաարէսինէ տա-
յիր թէչէքքիւր մահաւրէրի թանգիմ խոխպ,
էհալլէ մէօնիւրլէթմէքտէտիր, էյէր պիրիսի
մէօնիւրլէմէյէճէք օլուր իսէ, ճէլպ խոխպ շու
մահղէրի կէօթիւր մէօնիւրլէթ տէյի էմր իտի
եօր. վիճուհ, խաննտան, սարաֆան վէ թիւճճա-
րան վէ միւթէպէրանը միլլէթ խէվֆէլէրինտէն
նաշի մէօնիւրլէմէյէ վէ մէօնիւրլէթմէյէ մէճ-
պուր օլմագտա տըրլար . հաթթա կէչէնլէրտէ
վիւճուհու մէմլէքէթ վէ միւթէպարանը միլ-
լէթտէն պիր գաշ գէվաթ իթթիֆաղ իտիպ
պաղը հալլէրինի խաքիվայի հազրէթի սէ-
տարէթիէնահիյէ արգ իթմէք իչին պիր գը-
թա մահղէր թէրթիպ իթմէքտէ պուլուռ-
տուլար իսէտէ, խապէր ալըպ ահիտէ իլէրու
կէլէնլէրին պիր իքիսինի ճէլպ իլէ թէչէք-
քի մահղէրլէրինի թէչէքքիւրէ թէպտիլ իթ-
տիրմիշ տիր . Մէմլէքէթին էհալլաինի իսէ
պիր գաշ թարաֆ էթմիշ, հէր գանղի թարաֆ
զալիպ կէլիր իսէ, տիւմէնինի օլ թարաֆա
չէվերմէքտէ տիր . իտարէի էհալլէթ էօյլէ պիր
հալաէ տիր քի, թարիֆ օլունամագ, մէճիլի
քէպիրտէտէ աղա գալմատը, եալընըգ ֆէ-
չէֆ զատէ իքի պիրատէրլէր Ահմէտ վէ Ահւ-
լէյման աղալար, Հաֆըգ Մահմուտ էֆէնտի-
յէ պիր թարիգ պուլուպ մէճիլտէն իխրաճ
իթտի, Մուհարրէմ աղահը խարուլթ գա-
սապաաքնա զապըթա մէմուրի նասպ իթտի,
չիմտի իքի պիրատէր գալտը, ճուլարտա եա-
լընըգ էվլէթ էֆէնտիմտէն պաշգա պիր չէյէ
աղրըգ ալամագլար : Բրօթէսթան միլլէթին

տէն մէջնիստէ ազա եօգ , Գաթօլիգ միլլէթի մէջնիստէ ազա եօգնա կէօնա կէօն հազարէթլէր իլէ օլ տէրէճէ երուրորտ քի , եա հիւ մէջնիստէ կիթմէզ , եա կիթմէտէ հէր նէ օլուր իսէ սէսինի չըգարմազ : Կէլէլիմ էրմէնի միլլէթինին պաշ ազա եօգնա , քի միլլէթի մէրգուլէ պիր գաշ պին խանէտէն իպարէթ տիր , օնտանտա ազա եօգ կիպի տիր , տէյիլ եալլընը Իսլամնա վէ էրմէնիճէ եազըպ օգուտազ պիլմէզ , իլլա Էրմէնիճէ տօղրու սէօյլէ մէսինի պիլէ պիլմէզ , եանի էկէր հիւ պուլունմասա ճիւղէթէն աշուրի թէշէքքիւր իտէճէյիգ :

Հիւքիւմէթ գօնազը թարաֆընա կիտիլտիկի հալտէ , օլ ֆագրր , աճ , վէ չըպլազ ֆուգարալարըն թէզալլիւմինէ եիւրէք տտեանամազ , պիր էմիրնամէ իչին պիր գաշ կիւն եազըլմասընա , վէ պիր գաշ կիւնտէ մէօհիւրլէնմէսինի պէքլէնիլմէքտէ տիր , զիրի իտարէլէլէրինտէ պուլունման թաշրա գաղալարտան պէշ զուրուշուգ պիր մատտէ իլին կէլէն գաթլար , պէշ եիւլ զուրուշ օտա քիրասը , վէ եէմէք մէսարիֆի եիլ տիքտէն սօնրա , պագարլար քի իշ կէօրէն եօգ , թաճիգ օլուր պըրազըպ կիտէրլէր , հասըլը միւշարիլէյն հաղրէթլէրի իսթիրաֆաթըլըն եօլունու բէք իլի պուլունու , հէրքէս հիւքիւմէթտէ իշ կէօրէն եօգ տուր տէյի պիր պիլլէրինէ խապէր վէրիպ , թէշի եէրտէ կէլլալտէ գաշվէ վէ խան քէօշէլէրինտէ բերիշան օլմազլար Էէր գանդի սընքֆաան օլուր իսէ օլուն , պիրիսի բաշա էֆէնտիլիլի կէօրմէյէ նայիլ օլտու իսէ , պէյնէլ էշալի միւշիւգաթ նէվլինտէն նիմէթի ուզմա սանըլըր տինտէ ճայիլ տիր :

Գուրաէ հալլիլէրինին թարաֆ թարաֆ կէօրտիւքլէրի զուլում ու թէպատի , թաղեիգ վէ բէնճիտէլէրիտէ , նէ սուրէթտէ վէ նէ եիւլտէն օլունուղունուտա պաանէնու պիր պիր իսմ ու բէսմի իլէ թարաֆընըպ եազարմ :

Պաշգա եէրլէրտէ ճիւզի պիր շէյ օլտուղու կիպի , մահլէրլէր թէրթիպ իտէրլէր վէ զաղէթալարա եազտըրըլար ֆագաթ պիլգտէ նէ իթթիֆագ վար տըր , վէ նէտէ գօրգու մուղտան պիր եէրէ պիր շէյ եազապիլիլիլ , եալընը ճէնապը հաղգըն հիւսնի ինայէթիւնէ սըղընմըլը տըր , գապուլ պուլըրուլտուղու հալտէ զաղէթալի միւթէպէրինը վաքըթա սըլլա նէշըրինէ միւսաատէ պուլունուրմանը նիաղի աճիգանէմ տիր :

* * *

Էլէր քէնտի իթիգաթըլմըլըլըն շու մէք թուպտա միւպալաղա եօգ իսէ , տօղրուտու զիւտտէսիլլէ շաեանը թէէսսիւֆ տիր :

— Մըրըրտան միւթէվէֆա վանըր Կարապետ աղանըն զէվճէսի Սրուս հանըր թարաֆընտան պիլ վէքեալէ շուա թիտէքի մէքթուլ թարաֆընըպ հիւսն տէրիլիլ օլմաղին , իքինճի իլմվէ իսմիլլէ տէրճ իտէրիլ :

ԻԼՈՒԷ Բ .

... Միւլէլիֆ .

Գահիրէ 29 դեկտ . 1866

Պու տէֆա Մանղուլէնիլին 222 ինճի նիւսլէսինտէ , «Մկրտիչ եպիսկոպոսուն հագգընտա ումուճա գարալը սայիր հարաքեալ ,

վէ էֆալը նապէճաթը վար վէ պիլէն վար իսէ , թարաֆընըպ պիլտիրմէլէրինի տալլէթ իտէրիլ տէյի պիլտիրտիկինիլտէն սօնրա , Մկրտիչ եպիսկոպոս սիգին իլէ մուհաքէմէ օլմազ իչին , ալէյնիլլէ աղոճալ իտիպ , Պապը գապլիլլէտէ մուրաֆա օլմաեա կիթտիկինիլլի տալի օղուտուղունտա , տօղրուտու բէք զիւտտէսիլլէ թէաճիւպ իթտիմ . զիրա Մըրըրա կէլէլիտէն պէրու հիւ պիր եարտըլը վէ կէօրտիւլիւ իլլէր , պիր ինսանա եազըլըր շէյլէր օլմաթըքտան պաշգա , պաշլընա պիր եպիսկոպոսա եազըլըր շէյլէր տէյիլ իտի . վէ հաթթա կէլէլիտէն պէրու պանա պիր գաշ կըօնքումուզա վէ օրէնքիմիլլէ մուղայիր հարէքէթտէ պուլունտու իտէտէ , պու կիւնէ տէկին աալա սէս չըգարմամըլ իտիմ , քէնտի իթտիկինտէն , քէնտիսի նատիլ օլուպ վէ թէօլպէյէ կէլլին տէյի . ֆագաթ , պու զաթըն քէնտի եաթըլլարընէն քէնտիսինէ հիւ պիր շէյ կէօղլէքմէյէրէք , էօթէքինի պէրիլլինի նաշագք եէրտէ սըգըլըրըպ տուրմասըտա , տօղրուտու իսթիմըտանըմա տօգանտը , վէ աիլտէ գալլէմի էլէ ալտըրարազ , զիրտէ պէեան պանա իթտիկի պիր գաշ շէյլէրի մուլթաաթըն թարաֆընըպ պիլտիրմէլլիլ քէնտի մէպօրճ աատ իթտիմ . շէյլէ քի , պէնտէի իմլա սաճիպէսի իքի սէնէ մուղաատէմ էշիմ Կարապետ աղա Գալունտեան վէֆաթ իթտիկինտէ , կըտակ քէյֆիլլէթինտէն տուրալ պիր գաշ քիլիլլէ քիւսիլլէ գալմա իճապ իթտի , հալպու թի չըգան սէնէ թէպտիլի հալա իչին իսթանպուլա կիթմէմ իճապ իթտիկինտէ , իսթէտիմ քի հէր քէպին պին նէֆա քէնտի իտանէլլինէ կիտէրէք պարըլըպ , խոստովանանք օլուպ , վէ պատէնու Ս . Հաղորդու թիւն ալարազ էօյլէ եօլա չըգաեմ տէյի , Միքայէլ վարդապետի չաղըրըպ իշպու նիլլէթիմ օնա նազ իթտիմ իսէ , մէրգում վարգապետ տալի , պիր տէֆա Մկրտիչ եպիսկոպոսա թէքլիֆինի իֆատէ իտէլլիմ , պագալըմ նէ էմր իտէր տէյիլ , կիտէր Մկրտիչ եպիսկոպոսա նիլլէթիմ թէքմիլլէն նազ իտէր , օլտէմ Մկրտիչ եպիսկոպոսա պիրտէն պիրէ հիտտէթլէնէրէք , վէ տէրէճէտէն տիշարը իսթուլանարազ , «Էօյլէ շէյ օլմազ , պէն բաղի տէյիլլիմ , օնլար իլէ նէ պարըլըն , վէ նէտէ Ս . Հաղորդու թիւն ալարա » տիլէրէք , Միքայէլ վարդապետի պանա կէօնտէրիլ , վէ մէրգում տալի օլունուղու կիպի պանա նազ իտէր , վէ պէն տալի օլ վաղըթ հէր քէս իլէ քիւսիլլէ գալըպ վէ Ս . Հաղորդու թիւն ալարա , իսթանպուլա կիթմէյէ մէճպուրէ օլտուլ :

Սանիէն , կտակ մուճիպինճէ հէր սէնէ պէշ տաղաւարտա պաշտօն եաթըրթմազ պօրճումուգ օլունուղու իչին , իլք տաղաւարտա քէնտույէ 15 աաթա գըրըմիճ կէօնտէրտիլմտէ , պու աղտըր , նէ գապուլ իտէրիմ , վէ նէտէ պաշտօն իթտիրիլլիմ տիլէրէք , մէղքիւր 15 գըրըմիճի կէրի կէօնտէրիլ . օլ վաղըթ կըտակ աիլաւեր գալմաազ իչին , մէճպուրի պիր գաշ աաթա գըրըմիճ տաշա իլսթիլլէն գօնուպ կէօնտէրտիմ քի , պաշտօն օլունտու , եօգ իսէ իճրա իթմէյէճէքլէր իտի .

Քէզա մէղքիւր գալլէթանըլըն տէրոնին տէ ֆուգարա չօճուգլարընա բուպա եաթըրը

մազ իչին վէրաիլիմ 20,000 զուրուշու , պուրատա թատիգ իթտիլլիմտէ , օլ վաղըթլար Նուպար բաշա հաղրէթլէրի ֆուգարա չօճուգլարընա , քէնտի պէտէնինտէն բուպա եաթըրթմըլ օլտու իչին , պէնիմ վէրտիլլիմ 20000 զուրուշու , իղթիգաթ եօգ տուր տէեէրէք , պուրատա միլլէթին տանտըլընա պըրազմըլ , պաշգա պիր իղթիգաթ օլուր իսէ օնա գուլլանտըլար տէյի , քի պիլլիւք համագաթլըգ , վէ պու խուսուստա պիլլիւք ինթիլլար(1) ալթընտա գալմըլ տըր . չիւնքի , պիլգմէղքիւր մէպաղը վէրտիլլիլլիլտէ , կըտակըլմըլ մուճիպինճէ հէր սէնէ մէքթէպիմիլլէն ֆուգարա չօճուգլարընա բուպա եաթըրըն տէյի վէրտիլլէ , եօգ քի քիլլիլլէ իրատ օլուն տէյի , վէ կըտակըլմըլ տալի աիլաւեր գալմասըն իչին իտի :

Կէրէի օլ վագըթ Նուպար բաշա հաղրէթլէրի պիրէր գաթ բուպա եաթըրմըլ իսէ , պիր գաթ տաշա ֆուգարա չօճուգլարընա բուպա եաթըրալար , կիւնա՞ մը իլլէմիլլ օլուր ուտու . աճէպա քէնտիսի պիր եպիսկոպոս օլունուգտա , պիր գաթ բուպաաթընտան մատա եօ՞գ մու տուր , քի ֆուգարա չօճուգլարընա իրի գաթ բուպա լանըգ կէօրմէ եօր . վէ եաթուտ քէնտի էվաթըլ տէյի թաշըտըլը վիքրաւորընա տանտըլընտա արանըլարըլ հալտէ , տէօրալէր պէշէր գաթ բուպա պուլունմա՞զ մը , աճէպա օնլարըն ճանը ճան աոր տա , պուրանըն ֆուգարա չօճուգլարընա ճանը ճան տէյի՞մ տիր , (Վլլա՞ն կէօնիլլէն կէօրէ վէրալլին) :

Պու սէնէ իլթէ պէն տաշա իսթանպուլտան կէլմէղտէն էվլէլ , միլլէթիմիլլին ֆուգարա չօճուգլարընա պօյնու էյրի գալմասըն նիլլէթլլէ , իթլէճարը միւթէպիլլանտէն գաթըն պիրիսի քէնտի պէտէնինտէն օլարագ , մէքթէպիլլիլլին կէրէք զըլ , վէ կէրէք էրքէք չօճուգլարընա պիր գաթ թէմիլլ չուհատան բուպա , չամաշըր , վէ պիր մըղտար տալի ուն պաիլ իթտի իտի . հալպու քի կըտակըլմըլ մուճիպինճէ պէն տալի պօրճուլունուլ հէր սէնէ պիրէր գաթ բուպա եաթըրթմաեա . նալըլ քի պու տէֆա մէրգում գաթ չօճուգլարա բուպա եաթըրըլարտան սօնրա , պէն տալի լյուսնգա 15 կիւն գալարագ , թէրգի Մուլէս աղա Գրիգորեանը չաղըրթըպ չօճուգլարըն էօլիլլէրինի ալարըլ պիրէր գաթ տաշա բուպա եաթըրըլեօրում , կըտակըլմըլ աիլաւեր գալմաազ իչին . ֆագաթ պիլլմէմ քի , ֆուգարա չօճուգլարընա իքի գաթ բուպա եաթըրըլարտա , աճապ կիւնա՞ մը իլլէմիլլ օլունուգ . պու բարչաեր եալընըլ Մկրտիչ արազան հաղրէթլէրինէ սօրմալը , պագալըմ քի նէ տէր :

Իմտի . . . միւլէլլիֆ . պիլլմէմ քի պու եաթըրըլարը իչին նէ սէյլէեէյիմ . չիւնքի պէյլէ պիր մէրնամէթսիլլիլլէ , սայիր էն ֆէնա եիւրէքի կարգաւորարըլըտա օլմաթըքտան պաշգա , ալարաշալանարըլըլ իչինտէ տա :

(1) Պու լուղէթ էշալի պէյնինտէ հէր նէ գաթար պէտտուա մանասընտա իսթիլլալ օլունմագտա իսէտէ , չու միւնապէպէթլէ պիլտիրիլլիլ քի , տօղրուտու «Ինթիլլար» օլմալըպ իլլա « ինքիսար » տըր :

իւր պուլունմագ տէսէմ, դաննրմտա եանըլմամ. չիւնքի պու եաբարդը չէյլէրին, պիւթիւն պիւթիւնէ կրօնքումուղա մուղայիւր օլտուղու չէօյլէ տուրսուն, պաշլըճա պիւր եպիսկոպոսուն խտէճէկի չէյլէր տէյիլ տիր:

Մէրհամէթսիւղիկին պիրիտէ կտակտա, ֆուգարալարա տաղըլան պուղտայ իչին խի. չիւնքի, տահա պուղտայ վաղթի կէլմէղտէն իւչայ էվլէլ, պաշլատը պուղտայ նէրտէ տիր տէյի արամանա. վէթամ վաղթի կէլտիքտէ պուղտայ տըլպ կէօնտէրէճէք օլտուլիւն, օլ վաղթի պուղտայըն փարասընը իսթէմէյէ պաշլատը, վէ օլ վաղթի մաստա քէնտիսինէ խապէր կէօնտէրտիմ քի, կտակտա ֆուգարալարա պուղտայ տաղըլմագ եաղըլը օլտուղու իչին, հէր հալտէ պուղտայ կէօնտէրմէյէ պորօլուեուլմ տէյի խտէ, ինիւն րաղի օլմատը. չէօյլէ քի Տ. Կարասիւն տախի պու խուսուն իչին արթըլ կիտէ կէլէ օտանտը, նի. հալթի պէն տախի օտանտըմ, վէ պուղտայըն պէտէլինի կէօնտէրտիմ նէ եարաբա եարսըն տէյի, ֆաղաթ եինէ էլինտէն գուրթուլամատըմ. չիւնքի օլ վաղթի պուղտայըն էրտէպի (1) 2 նաբօլէօն ուտու, պու խտէ 3 էր նաբօլէօնտան քէնտի քէնտինէ նաբղ գօյմուչ, մուլաղա 3 էր նաբօլէօնտան հիսաղ իթիսին կէօնտէրտին տէյի անաղ պատը, վէ կէօնտէրտիսիմ մէպաղը գապուլ իթմէյիպ կէրի կէօնտէրտի, քի տիմէք տիր նահաղգ եէրէ 60 նաբօլէօն գիւտտէ իսթէտի. վէ ալէլ խուսուն, իչպու մէպաղը պաղըլընտա ֆուգարալարա տաղըլմագ եաղըլը, իլլա պաշլա մէսարիֆէրէ սարֆ խտէճէյինի ֆէհմ իթտի. կիմտէ, կտակտա պուղտայ եաղըլը տըր վէ տահա իլը մէնէսի տիր տէյիպ, վէալթմըչ էրտէպ պուղտայ պաղըլը քիլիսէյէ կէօնտէրտիկիմտէ, Վիրտիչ եպիսկոպոս, հատտէն գիւտտէ խըրպանըպ հիտտէլմէնէրէք, վէ կէօնտէրտիկիմ պուղտայը կէօրիւր կէօրմէղ « պէն դապուլ իթմէմ » տէնէրէք, քիլիսէ գաբուսունտա սօղաղտա ախսում գատար էօյլէ երեղ իսթիւնէ տըրապ տըրտը, վէ թէքրար Տ. Կարասիւնի թարաֆըրդա կէօնտէրմէյէ պաշլատը քի, պէն պուղտայ իսթէմէմ, մուլաղա բարա իսթէրիմ տէյի պիւր չօղ խապէրէր կէօնտէրտի, պէն տախի իլմէ պուղտայը պաղըմ կէօնտէրտիմ, խաթէր սօղաղա աթօրն, իսթէր իչէրի ալսըն տէնիպ խապէր կէօնտէրտիմ խտէ, օլ վաղթի չարէսի թիւքէնիպ լալաճ իչէրի ալսըրալը, վէ պէրէքեաթ վէրսին քի օլ կիւնէրտէ միլէթ մուարաղալը օլտու քի, խայրը վէ սէվապ սահիպլէրի պուլունտայ տաղըլմատընա սէպէպ օլտուլար, աճապա պու հարէքէլլէրի եպիսկոպոս սըֆաթը թաշընանլարա եաղըլը իչէր մէ տիր:

* * *

— Պուլղար դաղէթատըն. Սէլանիքտէն ալթըլ օլտուղու պիւր մէքմուպուն մաէլինէ նէդարէն, Պուլղարիսթանտա պաղըլիւրմ էչգըրալար, մէմուրիին միւսամէհաթըմտան տօլանը, խըրսթիւն Պուլղարիւրա թէմա լու իթմէքտէ պու ուն պուղալը միսիլու, մուախիւրէն Վիզօ:

(1) Պիր էրտէպ օն իքէ քիլէ տիր:

գաղէ գարիէլի Սթօեանը թիւֆէնք իւլէ վուրուպ թէլէֆ իթմիչէր, վէ Օպու. իւնա գարիէսինտէն Եանդօեու, պիր աղա կեալուր տէյի գաթի իթմիչ, վէ պաղըլարալար վէնէթանամ պիր Պուլղարը, ֆա. միւրալ կէօլէրի էօնիւնտէ թէլէֆ իթմիչէր, վէ պիւր քէյիլէ թօթսարաղնի գարիէսինէ քէրէսթէ կէօթիւրիւր իքէն, պիր աղա վուրուպ էօլիւրմիւչ, վէ ետի մասուլմ էվապա պապալը թիւօք վիս. թիւի թասսօյու, իքի էչգըրա գաբուսուն էօնիւնտէ թէլէֆ իթմիչէր, վէ էչգըրալարը խապէր վիւրէն, էքսէրի խըրսթիւն Պուլղարըն խանէլէրի թախիւրպ օլտու, էչգըրալարտա պրարաղըլը, վէ Օմօվէս. քի գարիէսինտէն, խըրսթիւն նամ չօպանը տախի, Օսմանը պաղ պէքիլէրի մէճրուհ իթմիչէր, վէ ֆիրար իթմէսէ իւմիչ, թէլէֆ խտէճէքէր իմիչ. վէ թուլիւն գարիէսինտէն պիւր տէլիքանը պապալը իւլ ֆուսսօպա կիտէր իքէն, էչգըրալար թէլէֆ իթմիչ, վէ իթմիւնտըն Մէրմի գարիէսինտէրի խանէլըն մէյ. իլլա լուլմուչ, վէ ալթընէթէր էչգըրա տիր սիւրիւ գօեուլ չէվիւրիպ, ֆալէնի գարիէլի Սթօեանի Տիմօեա վէ իւլիւրէլլէրինէ հիւճուլմ իթմիչէր իքէն, Միւտիւր պուլիւրը սալը վէրմիչ, վէ սուչսուղ տտէմէր մահպէսէ իլղա օլտուլու էօլիւր իմիչ, վէ Օլլէ գարիէսինտէ իւլ էչգըրա չօրպաճընըն խանէսինի պապըպ, քէնտիսինիտէ, գըլըրտա թէլէֆ իթմիչէր, Պուլ ֆըղըրտըն մէսու իլլէթիսին տէրմ խտէն գաղէթալարա համ խտէրիւլ:

Աւելի:

— Միւրալ եպիսկոպոս պիղտէն իւլ խուսունտա տէրմ իթմիկիմիւր պաշլար իչին տալա իթմէքտէ տիր. եանի տիրին. ճիւլի Մըրը վաղալարը, իքինճիսի էնգալթէքէլլէթի, վէ իւլիւնճիւսիւ պաղըլը մաստէսի:

Պաղըլը մաստէսինի գաթէն հէմ քէնտիսի իղարա իթմիչ, հէմ գօմիսիօն պիւր էօլ իլլա իլլա միւլ, վէ հէմտէ ալէնէն անըաշըլմըչ պիւր չէօ օլտու, Մըրը վաղալարը խտէ էն միւլթէպէր իմգալար իլլէ թաստիւր օլտուլուչ տուր. վէ էնգալթէքէլլէթիսին կէլինտիքտէ, գօմիսիօն թարաֆըրտան իլլալը կիլմիչ տիր, չէօյլէ քի մէրդուլմ եպիսկոպոսուն էնգալթէ մանտիլըրըն 30 պին դուրուչ գա. տար պօրմուլ չըգմասընա տալիւր թէրթիպ օլտուան մաղաթիւ Սիմօն էֆէնտի Մաղ. սուտեան վէ Աւեաիւ էֆէնտի Գօլօլեան թարաֆըրտան ինգալանարալ սըբաղան Պատրիարք հայր հաղէթէրինէ թաղալմ օլտուլուչ տուր:

Միւրալ եպիսկոպոսուն պիւր հալիւրէք մէսէն վէ թէհալիւրէ շաեան տըր, չէօյլէ քի պու գատար ճիւնհալարըն սա. հիլլի օլտուղու հալտէ, հալիւ քէնտուլի սալիսէ չըգալմալա չալըլաղտան

պաշլա, էօթէյի պէրուլի տախի թաճիւր խտէրէք, վէ պիւր գալ նէֆէր ֆանոսեան տիւլմէնէրինին (1) վէրտիքէրի իւմիւլլէրէ տալանարալ, թէքրարէն Մըրըրա կիլմէք արղուսինտէ կէպէքտէ տիր տէնիլմէքտէ տիր:

— Պէյ-օղու քիլիսէսի էպիսիյէսի մուարաղալը կիւնտէն կիւնէ աղամէթ քէսպ իթմէքտէ տիր. իչիթ տիկիմիւր կէօրէ պիւր գալ էիւղ ամէլէ տիւնքի կիւն տախի կիւտիպ պիւր թաղըմ արպէտա չըգարաղտան պաշլա, պու սապահ իտէ կէրէք ամէլէ թաղըլմընտան, վէ կէրէք Պէյ-օղու սա. թըրըրընտան պիւր իքի էիւղ նէֆէր քէսան Վէհսփաու Կաթուղիկոս հաղէթէլէրի իղամէթիւ հալարը էօնիւնէ թէճէմիւ իլլէ պիւր չօղ լաղըրտըրա սէօյլէմիչէր, վէ պիւր չարէսինէ պաղըլաճաղը իւմիսիլէ կէրի տէօնէրէք քիլիսէ հալուսունտա թօրանմըլար տըր:

Պու իլլտէ կէրէք գալիսին պիւր թաղ. սիւրաթը եօգ տուր, լաքին մաստամ քի « Յօրս Մաթէօր » վար տըր, վէ եալընը քէնտի մէնֆաաթընըն խաթըր իչին պիւլիւք ֆէհալըլար գուհուր խտէճէկի իւլմիւրտէն, պուրալը թաթըլըլար քէնտուլէ անըաթըրըմալը, վէ քէտը ուղարարընա պէտէլ պիւր չէյ իթաարըլա պու ֆէհալըլըն էօնիւ ալըմագ, վէ պու էօլ իլլէ խաթաթ օլմատըր թաղալիտէ, միլլէթ վէ մէլէքէթին ասալիչը խաթըր իչին, նիղամն իճապը իճաարընա պաղըլմագ, պիլղմէ էմրի սրաթիլթ իղթիւղա. սընտան տըր:

Շիւտի իչիթ տիկիմիւր կէօրէ, պիւր գալ քիլի մահպէսէ իլղա օլտուլուչ տուր:

ՆԵՎԻՅՅԷ

Քիւրբէ պէմինին, պա մէճմէլէ, տէր. եալէրինտէ սէնէի հալիլէնին նըսթըր էվ. վէլի օլան ալթը մահ գարիլընտա վուգուա կէլմիչ գաղալարըն քէմիլթ ու քէյֆի. եէթինի հալի օլտուլար լօյա գօմիսինտալ մարիթէթի իլլէ թաեղիմ գըլընտան խաթա. թիւթիւր նամ տէֆիթէրին սուրէթի պու քէրէր ինիլիւր գաղէթալէրինտէ կէօրիւլիւչ, վէ տէֆիթէրի մէգքիւր շիմտիլէ գատար պու կիւնա գաղա վէ մուլաթա. րալարըն պէտանընը չամիլ նէչօ օլտուլուչ տէֆաթիլին էքմէլ ու ահսէնի օլտաղ, շաեանը միւլթալէ պուլունմուչ օլմա. զին ալիլիլէ թէրմէմէսինէ իլլալտար գըլընմըլ տըր:

* իւլու 1866 սէնէի միլատիլէսինին մահը քեանտըն սանիսի իլլալտալընտան մահը հաղիւրան ինթիսալընա տէկին կիւղէրան խտէն ալթը մահտա 4949 գըլթա եէլլէն վէ 306 գըլթա վարօր սէֆինէսի քի ճէմէն 3433 տտէա կէմի, պաղըլարը խաթիլթմէ վէ պաղըլարը գիւտտէճէ խա. սարգէտէ օլմուչ տուր:

« 67 զբթա սեֆինէ քիւլիւյէն զարգ
ու մատուց օրմուշ 187 զբթա կէմի րու
յի տերեւտէ գալուպ , պատ էգման պուն
լարն 40 զբթա րթէքար իսթիսլաւ վէ
իսթիսլաւ օրունապիւրի , վէ պազըսընըն
էլէ կէլիւրիւմսի միւմքին օրամատըղնա
պինսէն թէլէֆ ու զայ օրմուշ տուր :

« Ճէմէն 974 տէֆա միւսատէմէի
սեֆային վուգուա կէլէրէք , 659 զբթա
կէմի , պազըսըն աղճա վէ պազըսըն չօգճա
սագաթլանմըն վէ 92 ատէտ սեֆինէ
տէվրիւպ պաթմըն տոր :

« 250 զբթա սեֆինէ միւսատէմէտէն
(չաթընմագ) պազգա գաղալար սեպէպի
իլէ զարգ օրմուշ :

« 1070 ատէտ սեֆինէ գուգ իւղէրի
նէ սապլանալ օթուրմուշ , վէ պունլա
լըն 893 զբթա րթիսթիսլաւ վէ իսթիսլ
լաւ օրունապիւրի իսթիսլ , պազըսընըն
պիր մըգուտըն նաչար ալէ հալէնի թէրք
օրունմագ լազըմ կէլմիլ վէ մըգուտըն տի
կէրիննի նէ հալէ կիրիթթար օրունգու
պիլնէմէմիլ տիր :

« 31 ատէտ սեֆինէ գալթ ու միւ
սատէրէ զըլնմըն վէ պունլարըն 10 զբ
թա րթուրսանլար թարաթընտան տիւպ
ու կիրիթթ օրունմուշ տուր :

« 85 զբթա սեֆինէ միւհթէրէք օլ
մուշ , վէ տիրէկէրիննի չիքէսթ օրմուշ
հասէպիլիլէ 120 ատէտ կէմի սեյրի տէր
եա իտէմէյէճէք մէրթէպէ սագաթլան
մըն տոր :

« 86 զբթա սեֆինէննի տէրունի ան
պարլարընտա պուլունան մէհհոնաթը
թուրթունա սեպէպիլիլէ պահրէ իլգա օ
լունմուշ , վէ 101 ատէտ սեֆինէննի կէօ
յէրթէլէրի իւղէրինտէ պուլունան մէհ
հոնաթըն էմվաճը պահր ալուպ կէօթիւր
միւշ տիր :

« 591 զբթա սեֆինէ տէլինիպ սու
ալմըն վէ 468 ատէտ սեֆինէննի լէնկէր
վէ գէնճիլիլէրի թէլէֆ օրմուշ , վէ 106
վարօր կէմիսիննի մաքինալարըն սագաթ
լանմըն վէ քէօմիլիլէրի գալմամըն , 193
զբթա կէմիսիննի մէլաշլարընտան իթա
աթարգլըգ զուհուրա կէլմիլ , վէ պէյն
լէրինտէ իսաթալըգ վէ սայիր կիւնա ֆէ
նալըգ վազը օրմուշ :

« 1163 զբթա կէմի էսնայի ֆուր
թունտա եէլքէնլէրիննի վէ ալաթը սա
յիրէլէրիննի զայպ իտէրէք , իսասարգէտէ
օրմուշ :

« Վէլհասըն ճէման 1037 զբթա սեֆի
նէ քիւլիւյէն զարգ ու թէլէֆ օրմուշ վէ
պունտան պաչգա 148 սեֆինէննի , քէ
գալըք պիւթիւն պիւթիւն թէլէֆ օլ
տուգլարըն գանն ու թալմին օրունմուշ ,
վէ 614 կէմի գիյատէճէ վէ 2459 ատէտ
սեֆինէ իսաթիֆճէ իսասարգէտէ օրմուշ ,
վէ 28 զբթա սեֆինէ զարգ օրունգտան
սօնրա , տէրեւտան իսթիսլաւ վէ իս
թիսլաւ իթտիրիլիլ :

« Ղարգ ու չիքէսթ օրմուշ 894 սե
ֆինէննի ճէմի մէհհոնաթ ու մահմու
լաթը քիւլիւյէն թէլէֆ օրմուշ վէ ֆա
գաթ չիքէսթ օրան 41 սեֆինէննի մէհ
հոնաթը քիւլիւյէն իսթիսլաւ օրունա
պիլիլ տիր :

« Վուգուաթը մարրէլ պէտանտէ ճէ
մէն 1400 նուֆուսուն թէլէֆ օրունգու
իպթիտայի էմիրտէ հիսապ ու զընաս օ
լունմուշ իսթիսլ , Լոյտ գոմբանտարըն
իսթաթիպթիպ տէֆաթիլի թանգիլմինէ
մէմուր մէճիլիլ պաչ քէաթիպի իշ պու
զընասըն մազպուլ վէ միւսթէվֆա օլ
մատըղըն պիլպէտան գիքը օրունան ալթը
մահ գալթընտա տէրեւտալաւ վուգուա
կէլէն գալարար սեպէպիլիլէրէ հինի թէ
լէֆ օրմուշ նուֆուսուն մըգուտըն քէք
չօգ զէյատէ օրունգուսու թալմին իթ
միւշ տիր :

Բուգնամէի վաղայի Մըսրիյէ .
— Միւճթէմայի Ամէրիգատա մուհարէ
պէ էանասընտա սագաթլանտան ասաթըր ի
չին հազըրլանմագտա օրան եաբմա աղա
լարըն (եանի էլ , գօլ , աեաղ) սաեընը
3981է պալիլ օրմուշ տուր : 2240 գօլ ,
9 աեաղ , 55 էլ վէ 1000 թէքմիլ աեաղ .
Պիրի պիր իւղէրիննի մէլքիւր սանաթճա
աշալարտան հէր պիրիննի ֆիւսաթը 70 էր
տալէր օլարաղ , հիւքիւմէթ թարաթըն
տան էօտէնէճէք տիր : Պէճէր :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

2 Է 8 Թ Ո Ի Ն 8 Ի Ք

Ե Ի

Լ Ո Ւ Ս Ա Ի Ո Ր Զ Ե Ա Ն Հ Ա Յ Ք

Ճ . Արամեան էֆէնտի թէլիլիլ օրունգու
վէ 52 սահիֆէտէն միւրէթթէպ պուլուն
տուղու հալտէ պու իսիմտէ տիւն ախաւ
պիր ըրալէ բունիւմայի զուհուր օրմուշ տուր :

Մէղքիւր ըրալէ հազըգաթը հալ ա
լէամէթլէրի վար տոր , լաքին մանթըգ ,
մէպտէ վէ հազըգանիլիլէթտէն զիւստէ օգու
եանլարըն մէրազընը թահրիք իսիճի պիր
թարիլիլ իլէ էսէրի հիտտէթ միւշահտէ օ
լունմագտա տոր :

Արամեան էֆէնտի մէղքիւր ըրալէսին
տէ , պիր թարաֆտան ֆիլն Աարայրիլի
թաշալարըն հալտէ , տիկէր թարաֆտան
տալիլ , Մէմաւանըն 678 նիւսիսինտէքի
հազըգանիլիլէթտէ մուղայիր պիր պահա նէգ
տիւնտէ կիւնլիլէր թիւթաթիւրմիւշ տիր :

Պիլ Արամեան էֆէնտիսին գալէմէ լիւս
գաթ վէ տիրայէթիլիլ թագաիր իտէնլէրաէն
օրունգուսուսու , վազթիլիլէ ալիմին պիրի
սիննի պիր փատիլահա վէրտիկի ճէվապ իլէ
եանի , « Պունտան իլի պիր չէյ եազմագ իս
թէմէթիկինտէն պունու եազմըն տոր » տի
մէքէ իղթիֆա իտէրէք , հէր քէսին 4 էր
ղուրուշ էտա պիրիլէ եէնի պիր ըրալէ իչին
տէ եէնի էֆքեար , եէնի կիտիլ , վէ եէնի
պուլունալար օգուսանըն տալէթ իտէրիլ :

ՄԻԻՃԵՎՀԷՐԱԹ ԻԶԻՆ ԳԱՍԹՕՆԼԱՐ
Մ Ա Ղ Ա Չ Ա Ս Ը

Սահիպ իմգա քիւսֆէյի էլմասըլարա ,
Պէյ-օղլուա Թէքէ ճատտէսինտէ վազը 559
նիւմէրօլու մաղաղասընտա էնվայի պիւլիւք
լիւքտէ Գապթօնլար պուլունմագտա օրունգ ,
վէ կէրէք թանէ իլէ , վէ կէրէք տուգինա
իլէ սաթըլմագտա օրունգունու իլան իտէր :
ԳՕՑՄԱՆ

Պիր մահէլտէ գայէթ իլի ճինտէն
օրունգու հալտէ , պիր ատէտ տիքիլ մա
քինասը պուլունուպ , վէ ուճուգ ֆի
եաթ իլէ սաթըլմագ օրունգունտան ,
իսթէք իտէնլէրին թարաֆթընտան սիւ
ալ իլէմէսի իլան օրունուր :

Պունտան օն պէշ սէնէ մուգատտէմ
տէվէթճէ պիր հիմմէթի ալիէ սարթիլիլէ
եաթըրըլըպ , պաաթթ թէշհիլ միւհիմ
մաթը հարպիէ անպարընտա քէային ա
սարը աթիլգա միւղէթինէ վազ օրունմուշ
օրան թաաալիլը աթիլգայի Օսմանիէննի օլ
վազըլմտան պէրու էնզարը ումուսիլտէն
մէսթուր թուլթուլմասը միւլապէսէսի ի
լէ իսպըճա սաֆայի թէմաշալէրիննի թէճ
տիտէ իսթէք կէլմիլ օլաճաղը մէճըլմ
իտուկինտէն , պունլարըն ճէննէթմէքեան
Սուլթան Ահմէտ Խան ճամիլի շէրիֆի
գարշըսընտա վազը միւհիմմաթը խըյա
միէ զըշալիլ հիւմայունուս ֆազլը բաշա
ճիհէթինտէ գաթուսը տալիլինտէքի տա
յիրէյի մալսուսէ նազլիլէ , իշպուր ըէ
մէզանը շէրիֆին 11ինճի կիւննիտէն ի
թիպարէն եալմընը ճիւմա իլթէսի իլէ
սալը կիւնլէրի գաթընլարա վէ էյամըսա
յիրէ էրքէքէրէ մալսուս օլմագ իւղը
հէր կիւն իսթէք իտէնլէրէ թէմաշա իթ
տիրիլիլ :

Տուխուլիլէ ֆիլաթ 2 զուրուշ , չօ
ճուգլար 40 վարայ վէ չալուշ վէ նէ
էֆէրաթը ալիլիլէ 20 վարայ :

ԶՕՐԱՊԼԸԻ ԵՈՒՆ

Էնզարէ եաթըրընտան էլտէ պիւ
քիւլիւշ օլարաղ չօրապըգ եուն Պահ
ճէ գաթուսունտա Համիլիլէ մէյտանըն
տա քէային 6 նօմէրօլու Մատթէոսեան
Յակոբ աղա մաղաղասընտա , վէ Գալա
թաաա լօմէր սօգալընտա Յնիւմէրօ իլէ
միւլաղգաթ Մինասեան մաղաղասընտա
սաթըլմագտա օրունգ , իսթէք իլանլարըն
մահալիլ մէզպուրէեէ պուլունմալէրի ի
չին իլան օրունուր :

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՑ 8. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ԶԷՐԱԼՅԸՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՍԻՍԻ
ԳԵՑ-ՕՂԼԵԹԱ 807ԲՈԻ ԵՕԼՅԱ , 30ԹՕԻՐԱՆ ԵԳՏԻԼԸ
ԳԵՐԱԶԷՐԼԷՐ ԳԱԶԷՐԸՆԱ ՂԻԿԷՐՕ 167 :